

A Les Compagnons Du Devoir franciaországi szakképző intézmény

A „*Les Compagnons Du Devoir*” a franciaországi állami szakképzési rendszer mellett működő, a középkori céhes hagyományokra épülő speciális szakképzési forma, amely a kézműves szakmák szakmai alapképzésén kívül a fiatal szakmunkások számára szervezett mesterképzés lehetőségét is magában foglalja.

A Compagnon oktatási elvének két alappillére a szakmai oktatás és az emberformálás. A mesterképzés alapja pedig az utazás, azaz a mesterlegények négy - öt évig tartó szervezett vándorlásának biztosítása. A városról - városra történő vándorlás a rendkívül magas szintű szakmai tudás elsajátítása mellett, a fiatalok személyisége is tovább fejlődik. Mindezek későbbi szakmai és emberi boldogulásukat jelentős mértékben elősegítik. Azáltal, hogy időről időre új közösségbe kell beilleszkedniük, és új munkahelyen kell helyt állniuk, önállóbbakká és céltudatosabbakká válnak, és egyúttal a kommunikációs készségük is fejlődik. Szerteágazó vállalkozói és munkaszervezési ismereteket sajátítanak el. Hozzászoknak ahhoz, hogy a feladatokat közösen, team munkában oldják meg, valamint társaikat a munkájukban és a tanulásban is segítsék.

Az AOCDTF (*L' Association Ouvrière des Compagnons de Devoir*) egy párizsi központú, országos hálózattal rendelkező szakképző intézmény, amely Franciaországban több mint száz Compagnon Házal rendelkezik, amelyek egyrészt a fiatalok szállását és ellátását biztosítják, másrészt az oktatáshoz jól felszerelt oktatótermekkel, rajztermekkel és tanműhelyek is rendelkeznek.

A Compagnon a kétéves iskolarendszerű szakképzés mellett a végzett szakmunkások számára szakmai továbbképzési lehetőséget is kínál, aminek elvégzését követően az ifjú szakmunkások Compagnon, azaz „*mester*” címet szerezhettek. A szakmunkástanulók két év alatt a szakma alapfogásait sajátítják el. A szakmunkásvizsga megszerzését követően pedig már képzett szakmunkásként, azaz aspiránsokként a "*Tour de France*" vándormozgalom keretében további három-négy éven át, évente két alkalommal – szeptemberben és áprilisban – az ország más-más régiójában lévő Compagnon Házakba költöznek tovább. Ez idő alatt egy-egy vállalkozásnál szakmunkásként dolgoznak, és a napi munkájuk mellett esténként a Compagnon Házakban képzik magukat tovább. Hétköznaponként este nyolc és tíz óra között elméleti, illetve rajztermi foglalkozásokon, szombatonként pedig az ezeket kiegészítő egész napos gyakorlati továbbképzésen vesznek részt.

Vándoréveik végére elkészítik mestermunkájukat, amelynek szakmai értékelése mellett az idősebb mesterek a fiatalok emberi tulajdonságait is mérlegelve döntenek arról, hogy a jelölt Compagnon taggá, azaz Céh taggá válhat-e. Az ifjú mesterek ezt követően még további két évig a Compagnon szervezetén belül maradnak, de ekkor már ők segítik és irányítják fiatalabb társaik, azaz a tanulók, és az aspiránsok szakmai oktatását. A Compagnonnál ugyanis a szakmai tudás megszerzése mellett egyúttal a tanultak továbbadására, a fiatalabbak oktatására is felkészítik a leendő mestereket.

A fiatalok tanulmányaik során általában olyan kis-, és középvállalkozóknál dolgoznak, ahol a tulajdonos, vagy művezető maga is egy idősebb Compagnon tag, aki egyúttal munkájuk mellett a fiatalok szakmai előrehaladását is figyelemmel kíséri. A Compagnon Házak életét az ott lakó fiatalok maguk szervezik és irányítják. A házkörüli teendőket, valamint a közös programok szervezését is mind az ott lakó fiatalok önállóan végzik el. A házfőnök, azaz a *Prevôt*, is egy tanulmányait éppen befejező fiatal Compagnon tag. Feladata a házban élő fiatalok szakmai munkájának irányítása, és felügyelete. Ezt a tisztséget azonban csak néhány évig végzi, majd azt követően szakmájában dolgozik tovább.

Az ÉVOSZ és a francia Les Compagnons Du Devoir közötti együttműködés keretében elsőként 1995-ben tíz magyar szakmunkás fiatal vett részt egyéves franciaországi szakmai gyakorlaton. A francia partner által finanszírozott pilot projektet követően 1998-tól már éves rendszerességgel szervezünk csereprogramokat *kőműves, ács, asztalos, tetőfedő, kőfaragó és szárazépítő* szakmunkás fiatalok számára. A csereprogramokat az EU szakképzés fejlődését elősegítő Leonardo da Vinci, illetve az Erasmus Pro programok anyagi támogatásával valósítottuk meg. A pályázat útján elnyerhető támogatás a kiutazók egyszeri ki- és hazautazásának térítése mellett a megélhetési költségeik kiegészítésére is lehetőséget biztosít. Emellett azonban a résztvevők kulturális és alapfokú nyelvi felkészítését is biztosítanunk kell.

Kezdetben francia fiatalok is egyéves gyakorlatra jöttek Magyarországra. Bár nálunk a Compagnonéhoz hasonló továbbképzési lehetőség nem állt rendelkezésre, a fiatalok hasznosnak értékelték projektjüket, a fogadó cégnél jó munkakapcsolat alakult ki, és kellemes emlékek tértek vissza Magyarországról. Szakmai gyakorlatuk alatt sok új ismeretre tesznek szert, de Ők is sok új ismeretet tudnak környezetüknek átadni. Magas szintű szakmai tudásuk és motiváltságuk jó példát mutatott magyar kollégáik számára.

Az ÉVOSZ a Leonardo és Erasmus+ Programok keretében egyéves továbbképzési lehetőséget biztosított a magyar fiataloknak számára, de annak befejezését követően a résztvevőknek lehetőségük nyílt arra, hogy tanulmányukat a Compagnon keretén belül tovább folytathassák. Amennyiben munkájukkal és emberi magatartásukkal francia céhtársaik is elégedettek voltak, egy adaptációs vizsgamunka sikeres elkészítése után aspiránsként maguk is csatlakozhatnak a Tour De France vándor mozgalomhoz.

Az elmúlt huszonöt évben 141 magyar szakmunkás fiatal vett részt franciaországi szakmai továbbképzésen. Közülük mintegy harmincan csatlakoztak a Compagnon mesterképző programjára, és eddig tizennyolcan szerezték meg a Compagnon címet. A magyar Compagnonok - a középkori céhlegényekhez hasonlóan - magas szintű szakmai tudással tértek haza. Vándoréveik során a legkorszerűbb szakmai ismereteket és fortélyokat sajátíthatták el, emellett emberi tulajdonságaik, személyiségük is pozitív irányba fejlődött tovább.

A Compagnon szellemiségének megfelelően a fiatalokat arra is felkészítik, hogy tudásukat fiatalabb társaik számára továbbadják. Így hazatérésüket követően a magyar mesterlegények is komoly segítséget nyújtanak a hazai szakképzés, és elsődlegesen a gyakorlati képzés színvonalának növeléséhez. Közülük többen részt vesznek a WorldSkills és EuroSkills versenyeken induló magyar fiatalok kiválasztásában és szakmai felkészítésében. A nemzetközi versenyek történetének első magyar aranyérmét elnyerő asztalos fiatal felkészítője, Fekete Zoltán is a Compagnonnál tanult, és vált szakmája kimagasló tudású mesterévé.

Budapest, 2020. szeptember 1.

Pete Zoltán

ügyv. ig. helyettes